

testet állítja az olvasó figyelmének középpontjába, bár ezt nem olyan erővel teszi, mint Nádas Péter. Az elő- és hátlap által kialakított olvasói elvárásokat nem váltja be a szöveg, sokkal líraibb, bátortalanabb a testről való beszéd.

A rengeteg történetből építkező Kőrösi-regény legfontosabb szöveg-szervező eleme a motivikus háló, amit egyfelől a szövegben megjelenő metaforikus motívumok (pl. karperec, vagy a férfiak és az elektromosság generációkon átívelő kapcsolata), másfelől a folyamatosan vissza-visszatérő mondatok, bekezdések működtetnek. Mintha mindenki életében felbukkanának ugyanazok az elemek, amelyek később minden életbe mintegy mágiusan beavatkoznak. A családokon át vándoroló karperec esetében ez még érthető, de a nyelvi ismétlődések sokkal árnyaltabb problémákat vetnek fel. Rámutatnak arra, hogy a folyamatosan áthagyományozódó nyelv a családot és a személyiséget is meghatározza, uralja. Mindig az apa nyelvét beszéljük? Az újra felbukkanó szövegbetétek elősegítik, hogy a sok történet a fent vázolt absztrakció felé vezessen.

A családregény népszerű műfaj, aminek magyarázata valahol a családi történetek otthoni elbeszélésében rejlik: nincs izgalmasabb, mint megtudni, ki vagyok és honnan jöttem. Ezekre a kérdésekre adhat választ az *oral history*, vulgárisan mindenki sa-

ját története. Az utóbbi évek egyik legtöbbször újragondolt műfaja a családregény, ezért hagyományainak folytatása sok problémát felvet, és – mint ez a könyv is mutatja – nehéz újabb nézőpontokat bevonni. *A Milyen egy női mell?* a történet szintjén különösen izgalmas, hiszen ezek a személyes történelmek mindig magukkal hoznak egy-egy új és érdekes sorsot. Az elbeszélés szintjén már kevesebb izgalomról lehet beszámolni, a mindentudó narrátor a mindennapoktól túlságosan elemelt nyelvezete sokszor ront a szövegvilágon. A Kőrösi-regény leginkább a metaforikus szövegelemek és a nem öncélú prózapoétikai játékok miatt működik megfelelően, és válik kellemes olvasmánnyá.

VALUSKA LÁSZLÓ

(*Kalligram Kiadó, Pozsony, 2006,*
288 oldal, 2600 Ft)

KOPPÁNY ZSOLT:

Feltámadás és az élet, avagy az apokrif sírbatétel

Koppány Zsolt műveiben újra és újra felbukkan a személyes életút egy-egy epizódja, jellegzetes alakja vagy az író körülvívő tárgyi környezet valamely értékes darabja. Ismerjük régről a két főszereplőt, Koprázi Jó-

zsefet, az író alakmását, és feleségét, Káprázatos Margitot, a „lépés- és ugraművészt”. Bár az írás tematikája életrajzi ihletésű, nemcsak a személyesen megélt intim világba tekinthetünk bele, hanem nosztalgikus korrajz is élénk tárul a rendszerváltás körüli és utáni évek Magyarországról, s érintőlegesen Európájáról.

A cselekmény szakrális keretbe ágyazódik, hiszen a házaspár feltámadásával indul 2000 húsvéthétjében, majd a földi létből való (második) távozásukkal végződik ugyanennek az évnak a szentestjén. A meghökkenítő körülmények között *in medias res* felbukkant főhősök megpróbálnak újból beilleszkedni abba a társadalomba, amelyet haláluk ismeretlen és megmagyarázhatatlan eseménye folytán elhagytak. A szocializálódás egyben szocializálást is jelent. Akik esélyt kaptak másodszor is az életre, azoknak feladatuk van. A regény feszültségét éppen az az idegjáték okozza, amely az e feladatnak való eleget tevés kényszeréből fakad, s így folyton maximális energiát követel. Érzelmek és indulatok színes spektruma vonul fel az egyes fejezetek (vagy ahogy a szerző nevezi őket, a stációkra utalva: „sebek”) során: ironikus, szarkasztikus, groteszk akarat és makacsság feszül neki a reményvesztettség, az életképtelenség hangulatának, s jóhiszeműség, megbocsátás, szeretet, hit ütközik a profán világ – főleg egy művész szemében – elképesztő megnyilvánulásaival.

Műfaját tekintve sajátos egyvelege a család- és a kalandregénynek. Nyelvezete puritán, a 19. századi hagyományörzés szándéka éppúgy érződik rajta, mint a (poszt)modern kifejezőeszközökkel vagy biblikus elemekkel át- meg átszótt szöveg szerepe. A prózát líra hatja át, de még drámai betéttel is találkozhatunk – egy teljes színdarabbal, melynek két főszereplője természetesen Koprázi József és Káprázatos Margit. Rajtuk kívül megjelennek az író múltjából vett alakok (barátok, főnökök, munkatársak, ismerősök), s a Koprázi szemszögéből láttatott kapcsolatok mellett a cselekmény másik szálát az asszony vidéki rokonságának regénybe vonása jelenti. A 90-es évek emlékeinek bemutatása „Koprázi utolsó novellafüzérének” betétjeként valósul meg, történetet létrehozva a történetben; ugyanígy a valós alapokon nyugvó falubeli sorstörédek felvillantása is külön kis családrégényszál elindításának képzetét kelti, fellazítva a művet inkább posztmodern alkotássá, mint valamely tradíció folytatásává.

A látszólag apokrif szentírást tartalmazó könyv, bár többször is találkozhatunk benne szakrális fordulatokkal mind nyelvét, mind eseményeit tekintve, nem válik nehézkesen dogmatikussá, inkább könnyedebb olvasmány marad, a szerző kesernyész világszemléletéből követ-

kező sajátos látásmódnak köszönhetően.

MIHOLICS TÍMEA

(*C.E.T. Belvárosi Könyvkiadó, Budapest, 2006, 260 oldal, 1955 Ft*)

HAKLIK NORBERT:

Big Székely Só

Big Székely Só – olvastuk heteken keresztül az Ulpius-háztól megszokott horderejű reklámkampány plakátjain és szóróanyagain. Egy ilyen címre nem lehet nem odafigyelni. Haklik Norbert regényének sztoriját ismerve pedig nem lehet elkerülni, hogy kézbe vegyük. Az eddig szélesebb körben elsősorban újságíróként ismert Haklik ezzel a regényével íróként is bekerült a köztudatba.

A roppant szórakoztató kötet nagyszerűsége szokatlanul friss alap gondolatában, nyelvi kivitelezésében és bővérű humorában rejlik. Az alapállás ismerősnek tűnhet: az eszes, sokra hivatott, csavaros beszédű és csavaros agyú székely fiú elmegy világot látni, majd sokévi külföldi tartózkodás után hazatér falujába. Az *Ábel*-trilógia amúgy is sokszor jut eszünkbe Haklik regényének olvasása közben, ám nem csupán a fent vázolt alapál-

lásbeli hasonlóság okán, hanem az utánozhatatlanul egyéni gondolkodásmódról tanúskodó, könnyfakasztóan szemléletes és szellemes székely bemondásoknak köszönhetően is. Csakhogy Ábel nem egy lopott autóval tér haza, amelynek csomagartója dugig van tömve marihuánamagokkal, és high-tech számítástechnikai kettyerékkel. Borbély Barna azonban igen. És neki is lát, hogy a nagyvilág zajától és komplikált anyagi viszonyaitól elszeparált Székelyszolyva derék lakóinak életét fenekestül felforgassa. Először felszántja a családi birtokot, hogy elvesse a hollandus magvakat, ám ez a vállalkozása kudarcba fullad egy szerelmi intrika folytán: Barna szerelme, az elragadó Fazakas Eszter féltő atyja, Mózsi bácsi és Góliát-termetű bátyja,

Miska – Eszter becsületét védelmezendő – felgyűjtják a dús ültetvényt. Hősünknek ezután új kereseti forrás után kell néznie, ezért titokban bekamerázza Székelyszolyva összes közös és magánterületét, és beindítja „a világ első internetes kiberszékely valóságsóját”, amely igen hamar népszerűvé válik a virtuális térben kukkolók körében. Az ötlet annyira zseniális, hogy az ember szinte rögtön számítgatni kezd, vajon miért ne lehetne a valóságban is megcsinálni egy hasonlót. Ráadásul a valóságshow-rajongók is jobb életmintákat tanulhatnak el